

Jätsid kooli pooleli? Nüüd oled targem – tule ja jätk!

Tänases Eestis on õppimisvõimalusi varasemast oluliselt rohkem. Täiskasvanuid koolitavad – sageli ka tasuta – ülikoolid, kutseõppeasutused, vabahariduslikud koolituskeskused, rahvaulikoolid ja muud õppeasutused üle kogu Eesti. Kel õppimistahe, peab pisut sügavamale enese sisse vaatama, oma tegelikud soovid üles leidma ja asja käsile võtma. Võimaluse leiab kindlasti. Katkenud haridustee jätkajate õppeasutustesse tagasitoomiseks on käivitatud ka riiklikke programme. Ülikooli tagasipöördujad saavad seda teha programmi TULE vahendusel, kutseõppeasutustesse kutsuvad poolelijättnuid tagasi programm KUTSE. Programmijuht Aivi Virma kutsuvad kõiki õpiteekonna katkestanuid üles taas koolipinki asuma:

„Kas ka Sinuga juhtus nii, et majandusõitsengu ajal tundus töötamine mõistlikum kui õppimine ja praktikalt tagasi kooli Sa enam ei jõudnud? Nüüd aga on olukord tööturul hoopis teine. Äkki kuluks lõputunnistus siiski ära?”

See programm on suunatud Sulle, kui oled õppinud kutsekoolis ja ajavahemikus 01.01.2000-01.09.2010 selle pooleli jätnud. Katkestamise põhjused pole olulised.

Kui asud õppima programmi KUTSE alusel, siis on Sul võimalik taotleda õppijatele ettenähtud õppetootust, sõidusoodustust ja koolilõuna toetust. Õpe on TASUTA!

Huvi korral pöördu kutsekooli, kus õppisid enne või teise kutsekooli, kus on sama või sarnane eriala. Kooli kontaktandmed leiad aadressilt www.hm.ee/kutse

Kooli pöördumisega ära oota õppeaasta alguseni, uuri oma võimalusi kohel!

Lisainformatsiooni saad ka telefonil 735 0382 ja e-posti teel aivi.virma@hm.ee või jatkukutse@hm.ee

Küllap kripeldab katkenud koolitee paljudel hinges. See on üks uuesti alustamise võimalustest ilma, et keegi midagi üleliigset uuriks või katkestatu pärast etteheiteid teeks. Oleme ju iga päevaga küpsemad ja targemad ning oskame oma võimalusi vajadusi selgemalt hinnata. Jõudu ja julgust uueks alguseks!

Informatsiooni täiskasvanutele mõeldud tasuta õppimisvõimaluste kohta leiab veel:

www.hm.ee/tasutakursused

www.vabaharidus.ee

www.rajalaidja.ee, ning õppeasutuste kodulehekülgedelt.

Külliki Steinberg, Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni Andras projektijuht

Kauri Kivipõld: „Haljala Gümnaasiumi õpilased saavad tänavu projektipõhiselt lisaõpet.”

Millega on tegu?

Meie oleme MTÜ Lahemaa Ökoturism ja korraldame kultuuri- ja loodusloolist lisaõpet kahele koolile – Haljala Gümnaasiumile ja Võsu koolile. Tegemist on projektiga „Kohalike kultuuri- ja loodusväärtuste mõistmise parandamine Haljala Gümnaasiumi ja Võsu Kooli õpilaste hulgas” Rahastuse oma projektile saime Keskonnainvesteeringute Keskusest (KIK). Kui koolisüsteemis üldjuhul käsitletakse loodust ja kultuuri eraldi, siis meie eesmärk on näidata, et tegemist on tervikuga. Palju on eksiarvamusi ja erinevaid tõlgendusi. Näiteks humanitaartaaradlased vaatlevad protsesse inimese aspektist, kultuuri aspektist. Loodusteadlased aga vaatlevad looduse poole pealt ja kipuvad inimese üldse ära unustama, inimese mõju vaadeldakse eeskätt negatiivsena. Reaalses elus on inimkultuur ja loodus üks tervik. Inimesed on kujundanud enda ümber maastiku - loodust ja loodus omakorda on kujundanud inimest. Samamoodi võib tuua näited loodusest, teiste liikide seast – koprad ehitavad tammi ja ujutavad üle suuri maa-alasid, sipelgad võivad ehitada kuni kahemeetriseid kuhilinnasid. Ja on palju teisi sotsiaalseid olendeid, kes oma kultuuri on loonud. Inimene koos oma kõikide tegevustega ja loodus on üks tervik. See ongi meie eesmärk – neid kahte asja omavahel siduda.

Kui kaua selline projektiope kestab?

Projekti kestvuseks on 2010/2011. õppeaasta. Loengud toimuvad kaks-kolm korda kuus.

Kes viivad loenguid läbi?

Meil on omad looduslase kõrgharidusega lektorid, minu enda spetsialiseerumine on maastikele, mis ühendavad endas looduse ja kultuuri, kuid kutsume ka väljastpoolt oma ala parimad asjatundjad, keda oleme palunud esinema vastavalt teemadele. Hiljuti käis gümnaasiumis lugemas Ahto Kaasik Tartu Ülikoolist looduslikest pühapaikadest, tegemist on vaieldamatult parima lektoriga selles valdkonnas.

Millisele vanuserühmale on õpe suunatud?

Sihtgrupiks on 5. kuni 12. klass.

Millised loengud on ees ootamas?

Veel on kindlasti tulemas ajaloolane David Vseviõv 10-12. klassile rääkima teemal "Inimene ja ajalugu". Nõusoleku esinema tulekuks on andnud Eesti Giidide Liidu esimees Aare Mae ja palju teisi. Peale loengute teeme ka matku. Juba on olnud pikem matk Altjalt Vainupeale 9. klassiga. Järgneb lk 2

Mis isa ees vilistab...

Hingedepäev, mardipäev, kadripäev ja andresepäev on rahvakalendris talvekuu nime kandva novembrikuu tähtsamad pühad. Kuigi isadepäeval ei ole meie rahvatraditsioonis alust, on see püha oma koha leidnud ka Eesti peredes. Eesti Naisliit annab 1998. aastast alates aasta isa tiitlit mehele, kelle peres kasvab või on üles kasvatatud vähemalt kaks tubli last; kes on oma töös pädev ja tunnustatud ning on pervaärtuste kandjana heaks eeskujuks ka väljaspool perekonda. Tiitli saab vaid üks, kuid tublisid isasid, kes vääriksid esiletõstmist, on tegelikult palju. Ka meil Haljala vallas.

Aasperes on oma perele kodu rajanud Raivo Kiisi. Kiiside pere tähtsamateks pühadeks on kindlasti jõulud ja jaanipäev, mil kogu pere kokku saab. Ka isadepäeval on välja kujunenud oma traditsioon – koos perega minnakse lähiumbruse metsadesse matkama.

Matkamisel on selle pere jaoks väga eriline roll – just tudengipõlves Tartu EPA-s, kus Raivo õppis elektrinseneriks ja Viive agronoomiat, kohtusid nad matkal Lõuna-Uurali mägedes. Kiiside kodu võtab vastu sooja ja hubasena. Pere kokku-

Mart: „Isa on väga abivalmis, toetav, osavate kätega, hästi järjepidev. Talle meeldib looduses viibida ja matkata.”

Lapsed Kiiside peres on kasvanud isal üle pea, seda õnneks ainult kasvult. Pildil vasakult: Toomas, Kadri, Tõnis, isa Raivo, Madis, ema Viive, pesamuna Mart ja Andres Fotod erakogust

Sisekaitseakadeemias pääste-teenistuse erialal, Toomas on Haljala Gümnaasiumi abitu-

võtnud osa päris Erna retkest, kus korra ka võistkonnaga võitnud.

Tartu suusamaratonist on Raivo osa võtnud 19 korda, vahel on käidud ka koos poistega. Vahepealsed lumevaesed talved, vahetustega töö ja ajanappus on selle hobi, tõsi, hetkel tagaplaanile jätnud.

Ometi leiab Raivo aeg-ajalt aega, et aardeid otsida. Seda juba seitse aastat. Just. Tegu on geopeitusega, mis on värskes õhus mängitav aardeotsimismäng, milles osalejad kasuta-

ja peidetud aaret otsida.

Mart ja Toomas on aga avastanud enda jaoks jalgpalli. Kuigi Raivo sõnul oleks tema hing hoopis rahulikum, kui poisid tegeleksid mõne rahulikuma, ohutuma alaga, nagu näiteks .... „Langevarjuhüpetega,” viskab Raivo taas nalja. Omal ajal sai viidud lapsi orienteeruma, aga kui huvi ei ole, siis ei ole asjal ka mõtet, on Raivo kindel.

Raivo on lehetoimetusele tuttavaks saanud eelkõige mälumängurubriigi kaudu, kus vastast talle naljalt ei leidunud.

Selgub aga, et mälumäng selle sõna otse- ses tähenduses ei ole

Toomas: „Minu isa on tark, korrektne ja seiklushimuline, abivalmis.”

vad GPS-i või muid navigeerimistehnoloogiasid või täpseid maakaarte, et peita ja otsida spetsiaalseid geopeituse aardeid. Eestis on selliseid aardeid peidus üle tuhande, „Igapäevast tuleb mõnu tunda,” arwab Raivo ise. Kuigi see hobi on Raivo eralõbu, on tihtipeale aardeotsingud seotud pere ühiste ettevõtmistega, mis tähendab, et viies kedagi lennukile või võistlustele võtab isa Raivo mõne tunnikese enda tarbeks, et ümbruskonnas ringi jalutada

selgub aga, et mälumäng selle sõna otse- ses tähenduses ei ole sellist sorti küsimustega, kus antakse aega ja võimalust raamatutest ja interneti avarustest vastust otsida. „Igapäevast tuleb mõnu tunda,” arwab Raivo ise.

Eesti vanasõna ütleb: „Mis isa ees vilistab, seda pojad taga tantsivad”. Rõõm on tõdeda, et Raivo Kiisi vile järgi on tantsimas kuus suurepäraselt järeltulijaid, kellel kõigil kindel siht silme ees.

Matkamine on pisik, millest lahti ei saa. Avastada on palju, eriti nüüd, kui piirid on lahti. Pildil Raivo Itaalias

hoidmist ja ühtsust on selgelt tunda pereema Viive käitumisest – ta ei jätta pereisa üksikult alla, vaid asub lahkelt kohvi pakkudes kaasale toeks.

Raivo on isaks kuuetele lapsele. Kõige vanem tütar Kadri on 27-aastane, elab ja õpib Saksamaal. Vanuselt

Kadri: „Kindlasti parim isa maailmas. Temaga koos on huvitav. Ta on sportlik ja kaasahaarav. Koos vanematega oleme näinud suurt osa Eestimaast. Oma oskused ja teadmised annab ta meelsasti edasi. Sportlikkus ja intelligentsus kajastub väga hästi tema geopeituse hobis, just tema tehtud „aaretel”, mis on sageli väga huvitavalt ja omapärastelt teostatud. Ta on abivalmis.”

järgmisele lapsele Madisele omistati tänavu suvel Eesti kaitsevägeleitnanti auaste ning ta viibib praegu Ameerika Ühendriikides täiendkoolitusel. Poeg Andrese peas on mõlkunud plaanid minna Aafrikasse vabatahtlikuks, need viisid ta rännakule Inglismaale. Tema reisikirg on viinud teda ka Austraaliasse ning ema südame pidi mürdma Andrese vabatahtlik retk Gruusia sõjakoldesse paari aasta eest. Kolmas poeg Tõnis õpib

Tundub, et ainuke asi, milles Raivo tugev ei ole, on enda kiitmine. „Ah, sõõn parem kooki,” sõnab ta. „Hea tunne, et (kui) kõik on hästi, mis muud.”

Pere ühised tegemised on meeltemööda kõigile. Osa on võetud Erna matkadest, seda küll erinevate koosseisudena – võistkonnas peab olema neli

inimest. Kahel korral on võistkonnas päästnud ka ema Viive. Kuigi võit ei ole isa sõnul esmatähtis, on siiski korra tulnud esimeseks, korra kolmandaks.

Erna matkast on osa võetud selle algusaastatest alates, juba üheteiskümnel korral ja Mart on saanud ka eripreemia kui kõige noorem osaleja. Mitte kõik ei ole valmis minema koos lastega 60-kilomeetrisele matkale, läbides teel sõjalis-sportlikke ülesandeid! Madis on kahel korral

Erna matka algusaastatel tuli isa Raivol lapsed ükshaaval kukil sellisel ehitisel üle jõe toimetada. Pildil vasakult Mart, Tõnis, Toomas ja isa Raivo Erna matkal 2009. aastal.

Vallavalitsus pidas aastast sünnipäeva

Pärast aastast osalust Haljala vallavalitsuse töös vaataksin siinkohal ka omalt poolt tagasi, kuidas see on meil sujunud. Olen selles valituses ainus, kelle elukoht pole seotud Haljalaga ning ma ei tööta vallaametnikuna. Samas olen valla ühe suurema tööandja, AS Viru Õlu juhataja ning leiangi, et just kohaliku eluga lähemalt kursis olemine on olnud nii mulle kui vallavalitsusele huvitav ja kasulik. Mittekohalikuna ma tihti ei tea eelnevalt tehtud otsuste tagamaid, eks seepärast kohtamegi tihedamini valitsuse koosolekutel pikki arutelusid teatud tegevuste otstarbekuse ja nende prioriteetide üle. Otsuseid teemegi alles siis, kui kõik on lõpuks üksmeelel.

Firmat juhtides on normaalne teha otsuseid, mis tagavad firma edasise tegevuse järjepidevuse ning kasumlikkuse, samuti vallavalitsuses oleme sarnaseid põhimõtteid järginud. Ilma poolest kui ka kogu majandusele antud raske aasta on vallas suudetud hoida eelarve tasakaalus, hoidudes tarbetutest kuludest ning otsides võimalusi tulude suurendamiseks. Nii me juba vaatame lootusrikkalt ka uude aastasse, kindlasti on vallas veel palju rohkemgi toimumas!

Ott Licht, vallavalitsuse liige

Aeg on lennanud kiiresti ja üsna märkamatult on tänaseks möödunud juba terve aasta, mil olen olnud Haljala vallavalitsuse liige, saanud otseselt osa valla tegemistest ning osalenud tähtsate ja mõnikord ka vähemtähtsate otsuste vastuvõtmises.

Kuna varasemalt puudus minul niisuguse töö kogemus, siis on see aasta olnud täis õppimist, kuid samas ka väga huvitav, arendav ja hariv. Olen saanud tutvaks uute ja huvitavate inimestega ja omandanud seeläbi ka ise rohkelt uusi tarkusi ja kogemusi. Igapäevatoos vallavalitsuses olen tundnud inspireerivat ja toetavat meeskonda, kes on alati olnud koostöövalmis ja vastutustundlik, samas oleme pidanud ka tuliseid vaidlusi ja sisukaid arutelusid.

Kuid nii nagu elus ikka, on loomulikult ka vallavalitsusel sellesse aastasse mahtunud sekka raskemaid otsuseid ja keerulisi valikuid. Ja nagu kõikjal ja alati, on peamiseks murekohaks ikka raha ja peamiselt siis just selle vähesus. Meil ei jätku alati piisavalt vahendeid, et kõiki oma ideid ja soove teostada ning see omakorda teeb raskeks ka vajalike otsuste tegemise ja valikute langetamise ning sunnib sageli ka paljust loobuma.

Kuid kindlasti on häid emotsioone ja rõõmu jagunud alati rohkem kui halbu ja tulevikku meie koduvallas vaatame ja ka näeme ikka positiivses valguses.

Epp Orgmets, vallavalitsuse liige

Varangu külaseltsi tegemistest

Virumaa vägevate-virkade vanurite väed voorisid Varangu varjupaigas viibimisele.

Varem viimastel viisaastakutel varuti vajalikke vahendeid-vajadusi.

Värvilised vilkurid vurasid väljaku veerde. Vikerkaar väreles viljapõldude vahel.

Vaprad-vahvad vennikesed vastastikku vahtisid viinaveini valades, vitsutasid viinereid vinegretiga.

Vaikselt veeretasi viisi veidi varem vagusi vaielnud veetlevad vanurid.

Vahepeal virgutav vahva võistkondade vaheline võistlusmäng.

Videvik vajus varjupaiga vahtrate vahele.

Vähesed vahetasid võimalust viibida võimalikult varavalgeni.

Võtke vastu vaevatasuks vägev vaimustushüüd – veelkord viia veedetud viivudesse!

Värvilises videvikus viipan!

27.08.2010 Varangul

Leena Lüüs

Haljala Valla Sõnumid

Haljala valla leht ilmub kord kuus. Tiraaž 1300

Toimetus: Külli Heinla, Imbi Leevand, Egon Mets

Toimetus jätab endale õiguse kaastõid lühendada.

Lehe tekstid avaldatakse portaalis eestiulu.ee, kui autor ei ole märkinud teisiti.

Kaastõid ootame aadressil leht@haljala.ee või posti teel: Haljala Gümnaasium, Rakvere mnt 10, 45310

Külavahelood: Kõldu

Kõldu küla, ehkki juba muinas-aegse asustusega, leiame esmakordselt kirjasõnas mainituna meile juba tuttavast Taani hindamisraamatust aastast 1241. Siis kandis see 24-adramaa suurune küla nime *Hiltæ*, ent küla nimi on hiljemgi muutunud – Kõlta, Koltas, Koldis, Koldo, Coledo, Koltekülle, Kõldo. Heal külal mitu nime!

Kõldu on üks nendest küladest, mis on aja jooksul sõna otseses mõttes asukohta vahetanud. Kuni Põhjasõjani paiknes see põline küla praegusest kilomeetri jagu lõuna pool, ligikaudu tänase Aaspere külakoja ja endiste kolhoosihoonete maa-alal. Vene vägede rüüsteretk Virumaale 1703.a. sügisel tegi vanale Kõldule lõpu – vene soldatid põletasid küla maani maha, suurem osa asukatest pääses siiski pakku. Rahulikumate aegade saabudes andis Kavastu mõisnik kui Kõldu küla omanik käsu küla taastada, andes selleks ka ehituspalgid, ent uues asukohas. 1726.a. adramaa-revisjon nimetab juba 15 uue Kõldu küla talu ja väikeste kõikumistega jäigi see suurusjärk püsima. Nii oli Eesti Vabariigi ajal 1930. aastatel Kõldus 14 talukohta, mille ajalugu ja peresid on põhjalikult käsitlenud Harald Kadari oma 1984.a. koostatud uurimuses „Kõldu küla ajaloo”. Loomulikult oli tegu ostutaludega – Kavastu mõis oli üks esimesi Haljala kihelkonnas, mis 1860. aastatel talude päriksmüümiseks alustas.

Kõldu külast on pärit mitmeid isikuid, kelle nime tunti mitte üksnes üle kihelkonna, vaid kaugemalgi. Näiteks külarätsep, ravitseja ja muusikamees Viilip Klaas (1857-1917) põlisest rätsepate suguvõsast. Nimi Klaas tuleb, muide, tõsiasjast, et just Viilip Klaasi isa pani ühena esimestest oma majale klaasaknad, mis veel 19. sajandi keskel oli pigem haruldus. Kavastu laulukoori juhatanud, lauluviise kirjutanud ja pidudel viuldajana tuntud Viilip Klaas oli üks Haljala-kandi esimesi rahvaluulekogujaid, keda Jakob Hurt oma tublimate kaastöölise seas ära märkis.

Veelgi laiemalt sai rahvaluulekogujana, aga mitte ainult, tuntuks Oru-Jaagu talust pärit Julius Aleksander Reepärg (1873-1942), kes oli õppinud Salatse Kalevipoja Seltsi koolis, Tartus Hugo Treffneri gümnaasiumis, töötanud ise õpetajana paljudes koolides ja pidades seejuures taluperemeheametit Oru-Jaagul. Julius Reepärgist sai üks Jakob Hurda lähemaid abilisi, hiljem saatis ta kaastööd Kirjandusmuuseumile. 1937.a. autasustas riigihoidja Konstantin Päts teenekat kodu-uuriat parimate rahvaluulekogujate I auhinna.

1920-1930. aastate Kõldus elati ärksat elu – tegutsesid maanaiste selts ja masinatarvitajate ühing, korraldati erinevaid kursusi suuskade valmistamisest viltimiseni, ehitati moodne viljakuivati, osteti viljapeksumasin, kuivendati sood, osaleti puhkpilli-orkestris ja Kavastu spordiringis. Tiheda asustusega Kõldu küla hoidis kokku. Tõepoolest, talud asetsesid nii kõrvuti, et teati, mida naabripere parajasti teeb või mida sööb!

1949. aastal ühines üksmeelne külarahvas „Üksmeelne” kolhoosiks, mis hiljem sai osaks Aaspere kolhoosist ning veel hiljem „Viru” hiigelmajandi suurfarmi asukohaks. Toda aega meenutavad tänini silotornid kui omamoodi Kõldu maamärk. See aga on hoopis teine jutt.

... algus lk 1

Tulemas on jõulude tutvustamine läbi kohaliku kodulooraja – jõulude tähtsus looduses. Ja jõulud mitte ainult traditsioonilises kultuurilises ja usulises kontekstis, vaid ka loomariigis.

Millega MTÜ Lahemaa Ökoturism veel tegeleb?

Projektidena alustasime tänavu, tegutseme aga juba 2006. aastast. Oleme kirjutanud kolm projekti – käimasoleva, „Linnuõpe Võsu Koolis” ja esimese projekti loodustiigide koolituseks Lahemaal. Igapäevaselt tegeleme matkade, õppekäikude korraldamisega ning meie hitiks on kujunenud seikluskäik „Aardejaht” Käsus.

Meie tegevustest kasvavad välja uued tegevused, näiteks loodustiigide koolitus näitas vajadust loodustiigi kutsestandardi väljatöötamise järele, millega koostöös Eesti Giidide Liidu ja teiste partneritega ka tegeleme.

MTÜs on meid kaks – mina

Kõldu silotornid - endise "Viru" kolhoosi au ja uhkus.

seas ära märkis.

Veelgi laiemalt sai rahvaluulekogujana, aga mitte ainult, tuntuks Oru-Jaagu talust pärit Julius Aleksander Reepärg (1873-1942), kes oli õppinud Salatse Kalevipoja Seltsi koolis, Tartus Hugo Treffneri gümnaasiumis, töötanud ise õpetajana paljudes koolides ja pidades seejuures taluperemeheametit Oru-Jaagul. Julius Reepärgist sai üks Jakob Hurda lähemaid abilisi, hiljem saatis ta kaastööd Kirjandusmuuseumile. 1937.a. autasustas riigihoidja Konstantin Päts teenekat kodu-uuriat parimate rahvaluulekogujate I auhinna.

1920-1930. aastate Kõldus elati ärksat elu – tegutsesid maanaiste selts ja masinatarvitajate ühing, korraldati erinevaid kursusi suuskade valmistamisest viltimiseni, ehitati moodne viljakuivati, osteti viljapeksumasin, kuivendati sood, osaleti puhkpilli-orkestris ja Kavastu spordiringis. Tiheda asustusega Kõldu küla hoidis kokku. Tõepoolest, talud asetsesid nii kõrvuti, et teati, mida naabripere parajasti teeb või mida sööb!

1949. aastal ühines üksmeelne külarahvas „Üksmeelne” kolhoosiks, mis hiljem sai osaks Aaspere kolhoosist ning veel hiljem „Viru” hiigelmajandi suurfarmi asukohaks. Toda aega meenutavad tänini silotornid kui omamoodi Kõldu maamärk. See aga on hoopis teine jutt.

Täna on Kõldu külla sissekirjutatud 44 inimest. Katrin Kütt on oma perega elanud Kõldus kolm aastat.

Millal ja millistel asjaoludel sattusid elama Kõldusse?

Tegelikult olen ma pärit Harjumaalt. Olen Tallinnas sündinud ja seal elanud 12 aastat. 1996. aastal kolisime vanemate, õe ja vennaga Kloogale, Keilast 12 kilomeetri kaugusele, sest seal oli meie suvekodu ja otsustasime sinna päriselt elama minna. Lõpetasin Keila Gümnaasiumis 12.klassi ja läksin õppima Tallinna Ülikooli matemaatika õpetajaks. Õpingute ajal tutvusin noormehega, kellega olen nüüd koos elanud 6 aastat ja kelle vanematekodu on Aasperes. Otsustasime koos 2007. aasta augustis luua oma kodu ja otsime Kõldu külasse omale maja, Mäealuse talu. Seega olen Kõldus elanud 3 aastat. Tegelikult olen juba lapsest peale käinud Aasperes, sest minu kaks tädi (ema õed) elavad Aasperes ja seetõttu ei ole see paik mulle võrras. Kõldu küla sai meil elukohaks valitud, sest see on rahulik paik ja minu mehe vanematekodu on meile väga lähedal.

Millised on sinu pilgu läbi tänase Kõldu küla mured ja rõõmud?

Kõldu küla murede ja rõõmude kohta ei oskagi kohe esimese hooga midagi kirja panna, kuna meile abikaasaga meeldib vaikselt oma maja juures toimetada ja eriti teiste

külaelanikega kooskäimist meil ei ole. Kindlasti võiks olla külarahvale ühiseid üritusi, kuid ei oska öelda, kui suur osavõtt nendest üritustest oleks. Aaspere külakoja toimub küll üritusi, näiteks õpitoad, loengud, kuid nendest osavõtt on minu arvates väike. Näiteks viimati toimus jõulukaartide meisterdamise õpituba, kus käisin koos oma tütreaga, selles osales ainult kümme inimest. Kõldu küla rõõm on see, et ta on rahulik ja turvaline paik elamiseks. Kõldu küla mureks pean seda, et talvisel ajal on probleeme teede lahtihoidmisega, tihtilugu on teed lund täis tuisanud. Iga päev peaks olema tagatud suuremate külavaheteede läbisõidetavus. Selge on see, et oma hoovi ja teelõigu hoiame ise lumest puhtana. Koolibussiga sõitvatel lastel on olnud raskusi koolijõudmisel, kuna koolibuss jääb lumehange kinni.

Kuidas hindad külarahva omavahelist läbikäimist?

Suhtlemine teiste külaelanikega on väga minimaalne. Kõige lähedasemad naabrid on enamjaolt vanemad inimesed, kelle lapsi ei ole või on juba suured ja seetõttu ühiseid huvisid väga ei leidu. Muidugi teretame, kui üksteist näeme.

Mida ootad tulevikult?

Koduküla tulevikult ootan, et minu oma laps, tulevikus lapsed, sooviksid jääda kodukanti ja hoida oma kodukohta kokku.

Virko Sirkel tutvustab Haljala Gümnaasiumi 8. klassi poistele lesta

Haljala Vallavolikogu

Haljala Vallavolikogu istungil 16. novembril 2010.a.:

Istungil osalesid: Siiri Heinpõld, Krista Hütsi, Olev Lipp, Jaan Meerits, Jaan Nurk, Esta Piv, Margus Punane, Liisa Saamot, Martti Samolberg, Riina Tamberg, Tiit Toming ja Viivo Võlu. Istungilt puudusid: Kalju Kivistik, Risto Rätsep ja Toomas Sääsk.

Otsustati: 1. Mitte anda vallavalitsusele luba mahtunivarsaali Mercedes Benz Vito V220 CDI enampakkumise korras võõrandamiseks. **2.** Anda nõusolek Haljala valla poolt esitatava projekti omafinantseerimiseks. Projekt esitatakse Euroopa Liidu Naabruspoliitika osana, mis toetab piiriülest koostööd kolmandate riikidega, sh Venemaaga. Haljala valla partneriks projektitaotlusel on Leningradi oblasti Vsevološski rajooni Leskolovski asula. Projekti taotlus esitatakse inimestevaheliste kontaktide loomiseks ja tööstuspargi väljaarendamiseks. **3.** Anda nõusolek projekti „Virumaa loodus-, lõõgastus- ja kultuuripuhkus tuntuks välisturgudel“ Haljala valla poolseks kaasfinantseerimiseks. Projekti esitab MTÜ Lääne-Viru Turism. Projekti raames koostatakse maakonda tutvustavad trükised eri võõrkeeltes, luuakse turismifotopank, korraldatakse e-turunduskampaaniaid sihtriikide portaalide kaudu. **4.** Suunata reklaamimääruse eelnõu II lugemisele ja määrata parandusettepanekute esitamise tähtajaks 25. november 2010.a. **5.** Anda vallavalitsusele luba riigihanke „Koristusteenuse osutamine Haljals 2011 aastal“ korraldamiseks. **6.** Muuta Haljala valla 2010. aasta eelarvet. Eelarve kogumaht vähenes 102 285 krooni võrra. Nimetatud summa on annetustena Õpetaja Autähise toetuseks laekunud ja see kantakse lepingu alusel üle MTÜ-le Õpetaja Autähis. **7.** Muuta 17. augusti 2010 määrust nr 15, parandatakse §-i numeratsiooni, mis oli valesti. **8.** Muuta maa- ja keskkonnakomisjoni koosseisu ja nimetada uueks liikmeks Risto Rätsep. **9.** Taotleda valla munitsipaalomandisse Aaspere külas asuv Mäe tee, Auküla külas asuv Pilli tee, Haljala alevikus asuv Biopuhasti tee, Haljala alevikus asuv Tööstuse tee, Haljala alevikus asuv Kaalumaja, Aaviku külas asuv Aaviku tee, Aasu külas asuv Aasu tee, Essu külas asuv Muda tee, Essu külas asuv Pargi tänav, Haljala alevikus asuv Põllu tänav, Haljala alevikus asuv Maheda tänav ja Essu külas asuv Mõisa tänav.

Teede talihoole 2010/2011

Avalikult kasutatavate teede, tänavate ja platside talihooldustööde teostajad Haljala vallas on:

- OÜ Idavere Mõis (Siiri Heinpõld tel. 5113486) – Haljala aleviku teed, tänavad, parklad, platsid;
- FIE Vello Salak (telefon 56 475601) – Haljala aleviku tänavad ja platsid;
- OÜ Eleks Agro (Raivo Reinike tel. 56475596) – Haljala-Idavere-Võle piirkonna teed;
- OÜ Aaspere Agro (Aimur Ilisson tel 5290643) – Aaspere-Vanamõisa ja Lihulõpe-Auküla piirkonna teed;
- OÜ Öitseng (Aare Raudla tel 53914872) – Essu-Varangu piirkonna teed;
- OÜ Roodevälja Uustalu (Ain Altermann tel. 5274826) – Essu-Varangu piirkonna teed (Aasu tee, Abimajandus tee, Maramaa tee ja Komi tee);
- FIE Laiaoru-Kiige talu (Kalle Kiik tel. 56988909) – Essu kergliiklustee.

Eratee lükkamist korraldab tee omanik ja kannab kõik sellega seotud kulutused.

Riigimaanteedel ehk enamikul kõvakattega teedest korraldab lume- ja libedusetõrjetoid AS Virumaa Teed. Probleemidega riigimaanteede hooldamise osas pöörduda Haljala teemeistri poole tel 5245557 või lühinumbril 1510.

Muu info valla keskkonnaspetsialistil telefonidel 327 8230 või 56694496.

Sulev Kiviberg, keskkonnaspetsialist

Haljala Vallavalitsus

Haljala Vallavalitsuse istungil 27.10.2010.a.

1. Määrati sotsiaaltoetus neljale toetust vajavale isikule kokku summas 5780.- krooni. **2.** Otsustati esitada EL struktuuriotoetuste rakendusüksusele SA INNOVE projektitaotlus Euroopa Sotsiaalfondi meetmest 1.3.4 „Tervislike valikute ja eluviiside soodustamine“ toetuse saamiseks kogusummas kuni 140 tuhat krooni ning planeerida 2011 ja 2012 aasta eelarvesse projekti omaosaluseks kokku 5 % projekti kogumaksumusest. **3.** Väljastati ehitusluba Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ-le Essu külas mastalajaama „Loodiku“ õhuliini ja maakaabelliini paigaldamiseks. **4.** Väljastati ehitusluba Jarko Auto OÜ-le Kärnu külas Leevandi kinnistule Kärnu spordipargi rajamiseks, mis koosneb spordiväljakust ja seda teenindavast parklast. **5.** Anti kirjalik nõusolek puurkaevu rajamiseks Liiguste külas Alaniidu kinnistule.

Haljala Vallavalitsuse istungil 03.11.2010.a.

1. Tehti volikogule ettepanek kehtestada alates 01. jaanuarist 2011.a reklaamimaksu määrus uues redaktsioonis. **2.** Määrati toetus huvikooli kooliteenuse maksumuse hüvitamiseks 2010/2011 õppeaastal ühele huvikooli õpilasele. **3.** Võeti Haljala valla 2010.a eelarvesse sihtotstarbeliselt laekunud summad: Maavalitsuselt laekunud 1 497 krooni „Hajaasustuse veeprogrammi“ riigipoolse toetuse katmiseks; Eesti Kultuurkapitalilt laekunud 3 000 krooni projekti „Haljala kihelkonna fotokalendri kujundamine ja trükkimine“ osaliseks kulude katmiseks; Haljala Gümnaasiumi poolt algatatud „Õpetaja autähise“ rajamise toetuseks on 2010. aasta oktoobrikuus laekunud valla eelarvesse Haljala Gümnaasiumi erikontole kokku 400 krooni; Tiigrihüppe SA-lt laekunud 52 800 krooni Haljala Gümnaasiumile Kooliroboti projekti raames õppetstarbeliste Lego Mindstorm NXT komplektide hankimiseks. **4.** Kiideti heaks Silvi Vent'i hajaasustuse veeprogrammi aruanne „Kopliotsa talu puurkaevu ja veetrassi rajamine“. **5.** Anti kasutusluba Haljala alevikus Rakvere mnt 10 kinnistul asuval tervise- ja liikumisrajale, skate-pargile ja pallimängude väljakule kasutamise otstarbega muu nimetatamata spordi- ja puhkerajatis. **6.** Anti kasutusluba Essu külas Pargi 5 kinnistul asuval Essu külakeskuse hoone katusele ja osaliselt rekonstrueeritud põõningu osale kasutamise otstarbega klubi-rahvamaja. **7.** Anti kasutusluba Jarko Auto OÜ-le Kärnu külas Leevandi kinnistul asuval spordipargile kasutamise otstarbega muu nimetatamata spordi- ja puhkerajatis. **8.** Anti kasutusluba Aaspere külas Mänguväljaku kinnistul asuval spordiväljakule kasutamise otstarbega spordiväljak või staadion. **9.** Anti üürile Haljala vallale kuuluv korteriomand aadressil Koduõue Essu küla. **10.** Tehti volikogule ettepanek taotleda munitsipaalomandisse järgmist Haljala valla territooriumil olevad avalikult kasutatavad teed ja tänavad: Mäe tee, Tööstuse tee, Muda tee, Pilli tee, Aaviku tee, Kaalumaja tee,

Valla raamatukogud ühinevad

Vallavolikogu juuniku otsusega moodustub 1. jaanuarist 2011 kolme eraldi allasutuse asemel üks vallaraamatukogu asukohaga Haljals, mille haruraamatukogud jäävad endiselt tegutsema nii Aasperes kui ka Varangul ning laenupunkt Essus. Raamatukogude ümberkorraldamine toimub kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ning rahvaraamatukogu seaduse alusel, mille eesmärgiks on vallaelanikele osutatava raamatukoguteenuse optimeerimine ning selle parema kättesaadavuse tagamine.

Ümberkorraldamise oodatavateks tulemusteks on esiteks tööjõu otstarbekam kasutamine. Kolm raamatukogu on valla kõige väiksemad hallatavad asutused ning nendes asutustes töötab käesoleval ajal üks töötaja, kelleks on raamatukogu juhataja. Tekkis küsimus, keda juhataja juhatab või juhib? Edaspidi on kõik töötajad ühtse vallaraamatukogu koosseisus ning lihtsam on korraldada asendusi, kui töötaja on puhkusel, haige või koolitusel.

Teiseks tekib teavikute sisseostu osas ühtne koordineerimine ja vastutus, mis võimaldab ühe koguste optimeerimise teel osta rohkem eri nimetusega teavikuid ja seega pakkuda lugejatele suuremat valikut. Raamatufond on ühtne ja seda on lihtsam liigutada raamatukogu eri üksuste vahel sõltuvalt raamatute nõudlusest.

eemalda korpus, võta vana patarei välja ja ühenda uus. Pane suitsuandur lakke tagasi ja vajuta uuesti testnappu- kui andur valjult piiksub, kaitseb suitsuandur Sind ja Sinu peret. Ära unusta andurit kontrollida ja selle patareid vahetada ka oma eakate lähedaste kodus.

Kas Sinu suitsuandur annab vahel valehäireid?

Tihtiilugu põhjustab valehäire suitsuandurisse sattunud tolm. Tolmust põhjustatud valehäire vältimiseks puhasta paar korda aastas suitsuanduri korpus tolmost puhtaks! Selleks ei pea neid isegi laest maha keerama. Puhasta andur tolmost puhtaks tolmuimeja, tolmuharja või kergelt niiske lapiga.

Sageli põhjustab valehäireid ka kööki paigaldatud suitsuandur, mis võib reageerida toiduaurudele ja nii Sinu igapäevast elu häirida. Kui Sul on avatud köök, siis paigalda suitsuandur toapoolsesse ossa, kus toiduaurud selleni ei jõua.

Kas Sinu kodu on piisav hulk suitsuandureid?

Seadus ütleb, et kohustuslik on paigaldada elupaika üks suitsuandur. Samas ei saa väike elupäästja õigel ajal tulekahjust märku anda, kui põleng saab alguse mõnest teisest ruumist ja ukseid on suletud. Siis, kui suits on lõpuks andurini jõudnud ja viimane tööle rakendub, ei pruugi väljumistee enam suitsust prii olla. Seepärast mõtle hoolikalt läbi, kas Sinu elamisse piisab vaid ühest andurist või läheb mitut vaja. Kas Sinu pere kõik liikmed kuulevad suitsuanduri heli õigeaegselt ja kas neil on võimalik ohualt väljuda?

Kõigepealt paigalda suitsuandur magamistoa ees asuvasse

Aasu tee, Biopuhasti tee, Mõisa tänav, Pargi tänav, Maheda tänav, Põllu tänav. **11.** Seoses kohanimeseadusest tulenevate nõuetega muudeti kaheksateistkümmet katastriüksuse kohaaadressid. **12.** Tehti volikogule ettepanek kaasfinantseerida Haljala valla 2011 ja 2012 aasta eelarvest kuni 9388 krooni ehk 600 euro ulatuses MTÜ Lääne-Viru Turism poolt EAS-ile esitatavat projekti „Virumaa loodus-, lõõgastus- ja kultuuripuhkus tuntuks välisturgudel“. **13.** Tehti volikogule ettepanek osaleda Haljala valla ja Leskolovski asula (Vsevološski rajoon, Leningradi oblast) koostööprojekti ja garanteerida esitatava projekti omaosalus ehk kuni 156 466 krooni (10 000 eurot) aastatel 2011 ja 2012 Haljala valla eelarvest.

14. Eraldati vallaelarve reservfondist 6000 krooni Põdruse korterelamu korteris nr 7 toimunud põlengu kahjude likvideerimise kindlustuse omaosaluse katmiseks ja 5 000 krooni Varangu Seltsimaja ahju ümberehitamise kulude katteks.

Haljala Vallavalitsuse istungil 10.11.2010.a.

1. Määrati sünitootus ühele lapse sünni registreerinud lapsevanemale. **2.** Määrati matusetoetus ühele matusekorraldajale. **3.** Otsustati korraldada hallatavates asutustes koristusteenuse hange üheks aastaks ja esitati volikogule otsuse eelnõu „Loa andmine riigihanke „Koristusteenuse osutamine Haljals 2011“ korraldamiseks“. **4.** Nõustuti Uus tn 18 katastriüksuse jagamisega kaheks eraldi katastriüksuseks Uus tn 18 ja Uus tn 18b. **5.** Väljastati ehitusluba Ulvar Pall`le Essu külas Tammispea tee 13b kinnistul asuva elamu rekonstrueerimiseks. **6.** Anti kirjalik nõusolek Elve Kaurla`le suvila ehitamiseks Auküla külas asuval Nifi kinnistule. **7.** Kooskõlastati hajaasustuse veeprogrammi raames rajatavate puurkaevude asukohad vastavalt esitatud ehitusprojektidele. **8.** Väljastati projekteeimistingimused Eesti Energia Võrguehitus AS`le 0,4 kv kaabelliini ja liitumiskilbi paigaldamiseks projekti koostamiseks Võlde külas Heina kinnistul. **9.** Otsustati korraldada lihtmetallusega riigihange „Essu küla tänavavalgustuse rekonstrueerimine ja laiendamine 2010“. **10.** Seoses kohanimeseadusest tulenevate nõuetega muudeti üheteistkümmet katastriüksuse kohaaadressid. **11.** Loeti üks jättmevaldaja korraldatud jättmeveoga mitteliitunuks. **12.** Seoses euro kasutuselevõtuga ja õiguselguse loomiseks muudeti Haljala Vallavalitsuse kehtivaid määruseid alates 01.jaanuarist 2011. **13.** Tehti volikogule ettepanek võtta munitsipaalomandisse avalikult kasutatavad teed ja tänavad Veskijärve tänav, Kooli tänav, Kooli põik, Uus tänav, Põlluvahe tee, Veltsi tee, Võipere tee, Avido tee, Farmi tee, Pehka tee ja Sauste tee ning Leiu, Tallinna mnt 18a ja Uus tn 4a maaüksused. **14.** Esitati volikogule määruse eelnõu „Haljala valla 2010. aasta eelarve muutmise“, seoses Haljala Gümnaasiumi eriarvele laekunud Õpetaja autähise rajamise annetuste üleandmisega MTÜ-le Õpetaja Autähis ja Haljala Lasteaia rekonstrueerimiseks Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse poolt kaetava osa, 85 % kogumaksumusest, kajastamisega eelarves riigipoolse sihtotstarbelise toetusena põhivara soetamiseks.

Kolmandaks on ühendatud raamatukogul kõik lugejad auto-maatselt ühised st. kliendil pole vajadust omada mitut lugeja-õigust (ei eraldi Haljala, Aaspere ega Varangu raamatukogus). Lugeja saab ise teha internetiotsingut raamatukogu ühises andmebaasis. Soovi korral saab lugeja oma tegevuste (laenutuste, reserveerimiste, pikendamiste) internetipõhiseks haldamiseks luua kliendikonto.

Neljandaks lõpeb seaduse mittetäitmine, kus täna puudusid raamatukogudel eraldi nõukogud. Ühendatud raamatukogu puhul on kolme raamatukogu nõukogu asemele vajalik moodustada üks vallaraamatukogu nõukogu, kuhu on suurem võimalus kaasata aktiivseid inimesi, kes tunnevad huvi raamatukogu töö eden-damise ja raamatukogu ees seisvate probleemide lahendamise vastu.

Viidendaks reguleerib ühendatud raamatukogu tegevust üks põhimäärus. Seaduste muutmise korral muudame me ühte põhimäärust, samuti väheneb ühe raamatukogu puhul ka esitamisele kuuluvate statistiliste ja muude aruannete hulk.

Kuudandaks on võimalik ühendatud raamatukogul esitada võrreldes käesoleva ajaga suuremas mahus investeringutaotlusi nii kultuuriministeeriumile kui teistele rahastamisfondidele ning sellest tulenevalt kiiremini ellu viia ka vajalikke investeeringuid.

Leo Adel, vallavanem

Kas Sinu suitsuandur on töökorras?

Ainult töökorras suitsuandur päästab tulekahjust õigeaegselt märku andes Sinu elu!

Alates möödunud aasta 1. juulist peab igas kodus olema vähemalt üks suitsuandur. Uuringud on näidanud, et tänaseks on suitsuanduriga varustatud ligi 80 protsenti leibkondadest. Samas on sagenenud juhtumid, kus väike elupäästja ei rakendu vajalikul hetkel töösse- näiteks kui 2009. aastal leidsid uurijad mitte-töökorras suitsuanduri viiel protsendil Eestis aset leidnud tuleõnnetustest, siis tänavu on nende osakaal tõusnud juba 15 protsendile.

Millal kontrollisid viimati Sina oma suitsuanduri töökorrasolekut?

Tee kord nädalas ringikäik kõikidesse tubadesse, kuhu suitsuandur paigaldatud on ja vajuta anduri testnappu! Kui suitsuandur hakkab valjult piiksuma, annab Sinu väike elupäästja õigeaegselt märku ka puhkenud tulekahjust. Kui peale testnupu vajutamist andur vaikib, on patarei tühjaks saanud ja siis andur tulekahjust märku ei anna.

Suitsuandur hoiatab Sind patarei tühjenemisest ka üksikute piiksatustega, nagu oleks kilik majas. Siis asenda tühi patarei samalaadse täis patareiga ja Sinu väike elupäästja on jälle töökorras. Patarei vahetamiseks võta suitsuandur laest alla,

ruumi, olgu selleks siis esik või elutuba. Just siin avastab suitsuandur muudest ruumidest alguse saanud tulekahjud ja hoiatab magajaid enne, kui suits nendeni jõuab. Lisaks paigalda suitsuandur ka magamistubadesse. Vahel saavad tulekahjud alguse ka magamistubadest ja nii on võimalik magajat varitsevast ohust õigeaegselt teavitada.

Kolm lihtsat põhitõde

Paigalda oma koju suitsuandur
Kontrolli kord nädalas suitsuanduri töökorrasolekut ja vaheta vajadusel patarei
Puhasta suitsuandur paaril korral aastas tolmost

Kust Sa saad infot suitsuanduri kohta?

Kõige täpsema info suitsuandurist saab pakendis olevalt kasutusjuhendilt.

Lisainfot suitsuanduri soetamise, paigaldamise ja hooldamise kohta saab küsida pääste infotelefonilt 1524 ja veebilehelt www.suitsuandurid.ee

Ainult töökorras suitsuandur päästab Sinu ja Su lähedaste elu!

Karmo Lillemets, Ida-Eesti päästeteskuse ennetustöö büroo peaspetsialist

Haljala lugu

KUI SEINAD SUUDAKSID KÕNELDA...

Gustav Kaasiku maja lugu

Nii nagu igal inimesel on oma elulugu, on ka majadel omad lood. Muidugi on need kaks, inimese ja maja lugu, omavahel tihedalt seotud. Tahan rääkida oma maja, minu isa Gustav Kaasiku ehitatud maja ja seal elanud inimeste lood – niipalju, kui mulle teada on ja neid mäletan.

Minu isa, Gustav Kaasik tuli Haljala Algkooli õpetajaks-juhatajaks 1918. aastal Kavastust. Ta sai õpetajakoha rahva valikul. Gustav Kaasik oli Haljalas juba tuntud, sest ta esines siin sageli pidudel tema poolt juhitud pasunakoori, laulukoori ja näiteringiga.

Kaasiku pere asus elama Haljalasse, endisest Võle mõisa kõrtsist kohandatud teemajja (Rakvere mnt. 8), mida nad rentisid. Teemaja pidajateks olid abikaasa Alide ja abikaasa õde Leida. Kui 1922. aastal tehti koolimajale (praeguse rahvamaja kohal) juurdeehitus, kolis Gustavi pere sinna elama kahetoalisse korterisse. Koolimajas elamine oli suurele perele kitsas.

Kohalik kingsepp pakkus Gustavile oma majaplatsi maja ehitamiseks. Nõutud raha makstud, selgus, et kingsepal ei olegi majakohta ja ta lubas

saadud raha eest Gustavi pereliikmete „kottasid“ parandada.

Siis pakkus kohalik apteeker Jaan Pihu Gustavile oma väljaostetud majaplatsi. Sel ajal asus apteek kaupmees Laane majas (Tallinna mnt. 2, kus praegu paikneb Foori kohvik), samas elas ka Pihu pere. Jõuti kokkuleppele, et lisaks oma elamisele ehitab Gustav Kaasik ka Pihule apteegi ja elukorteri sama maja juurdeehitusena – need on endise Kalevi poe ruumid (Võsu mnt. 7a). Valgejõe kõrtsi lammutatud palkidest ehitatigi maja pangalaenu abil.

1925. aastal kolis Gustav Kaasiku pere uude majja elama. Peres oli 8 inimest – Gustav abikaasa Alidega, Alide vanemad Leena ja Tõnis Trelid (pärit Kolgast), 3 last - Erich, Hilja, Aino, ja Alide õde Leida. Maja krunt ulatus praeguse Grossi kaupluse ühelt poolt ja Laose majani teiselt. Oli külm lumerohke talv, esimesel sissekolitud aastal suri vanaema.

Kuna nõuded õpetajate kutseoskustele karmistunud, nõuti vene keele oskust ja seminari kutsetunnistust, millised Gustav Kaasikul puudusid, viidi Kaasik Haljalast üle Vanamõisa kooli õpetajaks.

Tal oli Liiguste ministriumikooli tunnustus.

Minu esimene mälestus majast on apteegipoole ehitusest. Seal olid sügavad keldriaugud, kus lastele meeldis mängida. Kui aga keegi lastest hüüdis „Mustlased tulevad!“, põgenesid mängukaaslased, kes kuhu sai, jättes minu kõigest hingest röökivana keldriauku, kuni ema mu sealt päästis.

Maja apteegiosa valmimisega läheb ka maja lugu kaheks, Gustav Kaasiku majaosa lugu ja apteegi lugu. Nii ma selle räägingi. Esiteks isa maja.

Vastavalt maja üürnike vajadustele tehti majale mitmeid juurdeehitusi ja nii kujunes maja üsna sopiliseks. Ta laienes meekärjena ja üürnikud vahetusid järjest. 1926. a. jaanuaris tuli majale juurdeehitatud korterisse elama kaupmees Jaan Kiin perega, abikaasa Marta, tütre Nadežda (hilisem Osvald Toomingu abikaasa) ja poja Konstantiniga, kes hiljem töötas loomaarstina. Kiini pere oli pärast Vabadussõda opteerunud Nõukogude Venemaalt ja seni elanud tislis Juhani Vespani majas (Võsu mnt. 6), samas asus ka nende pood. Pood ja elamine olid

Gustav Kaasiku maja aastal 1990, mil siin paiknes veel pood

väikesed ja nii nad tulidki elama meie majja ja avasid siin kapoe.

Hiljem ostis Jaan Kiin Uukivi maja (Võsu mnt. 2) koos seal asunud poega. Uukivi oli pärandanud oma maja ja kaupluse oma teenija Almale. Teenija abiellus aga Kavastu kaupmehe Reinebergiga ja kolis Kavastusse, nii läks maja müüki.

Ainult lühikest aega oli minu isa maja korter tühi, kuni siia asus elama fotograaf Voosel abikaasa ja kahe lapse, Laine ja Kaljuga. Voosel tuli Haljalasse Kadrinast, oli seal olnud kaupmees, läks aga pankrotti. Haljalas tabas teda tööpuudus ja ta hakkas salapiiritust vedama. Voosel jäi

piirivalvele vahele, ta vangistati ning viidi Rakvere vanglasse, tema varandus konfiskeeriti. Vooseli abikaasa koos lastega läks elama vanemate juurde Rakkesse.

Seejärel, 1932. aastal tuli Kaasikute juurde elama Johannes Klein, fotograaf Simunast, abikaasa Anna ja laste Leonhardi (eestistatult Kaljuvee) ja Helenega. Johannes Klein ehitab maja külge fotoateljee (Võsu poole, vitriiniga tänava poole). Ta tegi fotosid kodudes, koolis, leerilastest. Tegutses ka juuksurina. 1933. aastal lahkus pere majast, kolides Laane majja (Tallina mnt. 2). Laane majale tegi Klein juurdeehituse ateljee jaoks. Kleini abikaasa

surigi selles majas.

Leonhard Klein-Kaljuvee sai Haljala valla käskjalaks ja korteri vallamajja. Johannese tütar oli abiellunud, elas eraldi. Peale abikaasa surma hakkas Johannes elama peenemehaaniku Umingu naisega, kasvatas ka viimase tüdruku. Nende elukohaks sai Rakvere.

1934. aastal tulid Kaasiku maja elama Osvald ja Linda Päia poja Üloga. Teine poeg Toomas sündis juba Kaasiku majas elades. Osvald Päia oli Mullamäel asunud Johannes Auriku siirupivabriku osanik. Nad elasid Kaasiku majas 1937. aastani, kuni siirupivabrik lõpetas tegevuse.

Aino Kaasik

(järgneb detsembrikuulehes)

Kes? Mis? Kus?

NOVEBRIKUÜ küsimus: mis maja paistab taamal? OKTOOBRIKUÜ küsimuse vastus: pildil on Haljala kuulus valgusfooridega ristmik.

Vastuseid ootame 15. detsembriks e

-posti aadressil leht@haljala.ee või aadressil Haljala

Lugeja kirjutab

Esimesed lumememmed

Ühel hommikul rõõmustas meid esimene lumi. Lumi oli sula ja kohe kutsus lumememme tegema. Üks väikene tüdruk tegi samuti lumememme koos oma vanaema abiga.

Kahe peale sai tehtud kohe kaks suurt memme, ilusate käbidest silmade ja porgandist ninaga. Terve päeva sai väike laps palju rõõmu oma memmedest.

Kuid õhtu saabudes tulid õue suured lapsed, kes kiiresti ühe lumememme lõhkusid.

Järgmisel hommikul õue minnes oli väike tüdruk väga õnnetu ja nuttis lõhutud lumememme juures valusaid pisaraid.

Ma ei saa aru, kas tõesti peab kõik ja kõike lõhkuma, millele jõud peale hakkab?

Armsad lõhkujad, tehke endile ise, mida oleks lõhkuda, ärge lõhkuge seda, mida on loonud keegi teine.

Ehk on teil endilgi väike õde või vend? Ka nemad oleksid kurvad, kui nende loodud memmed lõhutakse.

Ehk mõtleksite vahel enne, kui tõstate jala või käe millegi purustamiseks.

Ilusat lumist talveootust kõigile!

Kultuurikalender

HALJALA RAHVAMAJA

04.12 kell 10.00 loovuskoolitus. Jõulukaunistuste valmistamine.

06.12 kell 19.00 raamatu esitluskontsert "Raimond Valgre legend". Kontserdil esinevad Henn Rebane, Tõnu Raadik. Katkendeid raamatust loeb Jüri Aarma.

09.12 kell 16.00 raamatukogus kohtumine sotsiaalminister Hanno Pevkuriga.

10.12 kell 9.00 jõululaat

13.12 kell 17.00 gümnaasiumi Luciapäeva kontsert

15.12 kell 16.00 lasteaia jõulupidu

16.12 kell 15.00 kirjandusringi jõuluõhtu Foori kohvikus

18.12 kell 12.00 sünnitunnistuste pidulik kätteamine

18.12 kell 13.00 valla koduste laste jõulupidu

19.12 kell 13.00 memme-taadi jõulupuu

22.12 kell 18.00 algklasside jõulupidu. Muusikaline etendus „Jõulupidu raamaturiiulis“

Firmad ja eraisikud! Ootame jõulu- ja uusaastatervitusi hiljemalt 15. detsembriks.

Järgmine leht ilmub enne jõulupühi.

Kuulutamine on tasuta.

Kuulutusi ootame e-posti aadressil

leht@haljala.ee või aadressil Haljala

Gümnaasium, Rakvere mnt 10

VARSTI ON KÄES, JÕULUKUUI FOORI KOHVIK KUTSUB TEID PIDAMA JÕULUPIDU II KATAME JÕULUTOITUDEGA LAUA KUNI 50 INIMESELE. TELLI AEGSASTI! INFO JA TELLIMINE TEL. 6971326; www.foori.ee KUI SOOVITE, TULEB JÕULUVANA KA !

Õnnitleme vanemaid...

Heili Lakk 26.10.2010
Karoliine Pullat 02.11.2010
Kaisa Pallon 08.11.2010

... ja sünnipäevalapsi!

90	Linda Tinnuri	21. detsember	Haljala
89	Aino Kaasik	15. detsember	Haljala
85	Seima-Valfriede Juuro	30. detsember	Haljala
84	Johannes Soosar	25. detsember	Haljala
83	Helmi Tamme	16. detsember	Haljala
82	Heino Laansoo	15. detsember	Sauste
81	Irma Apinis	25. detsember	Haljala
80	Helmi Rätsep	22. detsember	Sauste
80	Selma Sepp	29. detsember	Põdruse
70	Priit Vaher	4. detsember	Kandle
65	Jüri Ager	27. detsember	Haljala
60	Jaan Laanvee	18. detsember	Haljala
55	Helju Aarma	20. detsember	Essu
50	Enno Rannu	22. detsember	Haljala
50	Eha Laigu	21. detsember	Aaspere
50	Valter Tilga	19. detsember	Haljala
50	Kuido Noorlind	23. detsember	Võle
50	Raila Aru	13. detsember	Aaspere
50	Astrid Loodus	29. detsember	Haljala

Ants Laanemaa
08.09.1940 - 07.11.2010